

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/226/2022
Identifikačné číslo spisu:	6616204731
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6616204731.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti DPS financial consulting, s. r. o., Trnava, Tamaškovičova 17/2742, IČO: 46 713 930, zastúpenej advokátskou kanceláriou PETKOV & Co s. r. o., Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 50 430 742, proti žalovaným 1/ Vlastníkom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, súp. č. XXXX, zastúpeným obchodnou spoločnosťou Filbyt s.r.o., Filákov, 1. mája 11, IČO: 36 636 916, zastúpenou advokátom JUDr. Pavlom Sabom, Lučenec, Ul. Boženy Němcovej 10, 2/ VIAM - dražobná spoločnosť s. r. o., Košice, Trieda SNP 39, IČO: 44 166 591, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Michal Krutek, s.r.o., Trnava, Hlavná 11, IČO: 47 254 581, 3/ K. Y. L., narodenému XX. R. XXXX, C. XX, 4/ U. F., narodenému XX. R. XXXX, S., S. N. XXXX/XX, 5/ Y. F., narodenej XX. R. XXXX, S., S. N. XXXX/XX, o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 17C/102/2016, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. júna 2022 sp. zn. 14Co/22/2022 takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. júna 2022 sp. zn. 14Co/22/2022 a rozsudok Okresného súdu Lučenec zo 07. októbra 2021 sp. zn. 17C/102/2016 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súde Lučenec na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 07. októbra 2021 sp. zn. 17C/102/2016 (v poradí druhým) určil, že opakovaná dobrovoľná dražba konaná dňa 20. januára 2016 o 11.00 hod. v kancelárii Notárskeho úradu JUDr. Jana Šimová, Komenského 18, Lučenec, ktorej vykonanie bolo osvedčené notárskou zápisnicou Nz 1627/2016, NcRIs 1659/2016, N 26/2016 zo dňa 20. januára 2016 a ktorej predmetom bol byt č. XX nachádzajúci sa vo vchode č. XX, prvé poschodie, bytového domu, súpisné číslo XXXX, nachádzajúcom sa v okrese N., v obci S., kat. úz. S., postavenom na pozemku KN registra „C“, parcela č. 2943/4, zastavané plochy a nádvoria o výmere 1215 m², spolu s podielom priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastníckym podielom k pozemku o veľkosti 8716/696481, zapísanom na LV č. XXXX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu Lučenec je neplatná (I. výrok) a rozhodol, že žalovaní 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ sú povinní zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia, ktorým bude rozhodnuté o trovách konania (II. výrok).

1.1. Súd prvej inštalácie v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalovaná 2/ uniesla bremeno dôkazu preukázaním, že oznámenie o začatí výkonu záložného práva, ktoré sa nachádza v pripojenom dražobnom spise VDS: 90/2015 pod č. VDS - 90 - 1/2015, bolo doručené záložným veriteľom, ktorých sa dražba týkala. Mal za to, že v zmysle § 151ma zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) od nasledujúceho dňa po doručení zásielky dňa 02. júla 2015 začala plynúť zákonná 30 dňová lehota, ktorá uplynula dňa 03. augusta 2015.

1.2. Ďalej skúmal, ktorý zo záložných veriteľov mal v čase začatia dobrovoľnej dražby postavenie prednostného záložného veriteľa, resp. aké bolo poradie záložných veriteľov a ktoré záložné právo bolo v poradí rozhodujúcim na uspokojenie záložných práv registrované ako prvé. Vykonaným dokazovaním zistil, ako to vyplýva z LV č. XXXX k. ú. S., že záložné právo, ktorým bola zabezpečená pohľadávka v prospech Mesta Filakovo, bolo zaregistrované 09. apríla 2003 pod č. V 485/03 v prospech žalobkyne, ktorá získala pohľadávku na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 16. júla 2015 uzavretej medzi VÚB, a. s. ako postupcom a žalobkyňou ako postupníkom pod č. V 2879/04 zo 07. januára 2005 a v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov pod č. 3228/09 - 830/09. Žalobkyňa sa momentom účinnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, resp. momentom prevodu pohľadávky z VÚB, a. s. na žalobkyňu stala záložným veriteľom v druhom rade. Na základe zmluvy o výkone správy zo 07. decembra 2013 v znení dodatku č. 1 zo dňa 27. mája 2014 spoločnosť Filbyt s.r.o. začala vykonávať správu bytového domu vlastníkov bytov a nebytových priestorov, č. súp. XXXX vo S. na ulici S. N. XX až XX, zapísanom na LV č. XXXX. Okrem iných práv a povinností vlastníci splnomocnili správcu, aby vo svojom mene a na účet vlastníkov bytov uskutočňoval všetky právne úkony spojené s vymáhaním vzniknutých nedoplatkov, ako to vyplýva z čl. III bodu 10 zmluvy.

1.3. Súd prvej inštalácie dôvodil, že dňa 30. júla 2015 uzatvorili žalovaná 2/ ako mandatár a Filbyt s.r.o. ako mandant mandátnu zmluvu, ktorej predmetom okrem iných práv a povinností je aj odplatné vymáhanie pohľadávok mandanta mandantárom voči tretím osobám v mene a na účet mandanta vedený v peňažnom ústave a vedenie pohľadávkovej agendy mandanta. Súčasť zmluvy tvorí aj plná moc pre žalovanú 2/ na zastupovanie Filbyt s.r.o. Zo zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej dňa 30. septembra 2015 medzi Filbyt s.r.o. ako postupníkom, zastúpeným na základe plnomocenstva žalovanou 2/ a Mestom Filakovo ako postupcom vyplýva, že Mesto Filakovo ako postupca postúpilo svoju pohľadávku voči U. F. v sume 685,09 eura. Zmluvou o výkone správy žalovaný 1/ poveril Filbyt s.r.o. ako správcu vykonávať správu domu v zmysle § 8 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“). Súd prvej inštalácie poukázal na § 6 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z. z., v zmysle ktorého správca vykonáva zo zákona správu domu, do ktorej patria rôzne právne úkony, súvisiace s výkonom správy v bytovom dome, ktorý správca spravuje, nie uzatváranie zmluvy o postúpení pohľadávky bez bližšieho osobitného plnomocenstva udeleného od jednotlivých vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

1.4. Okresný súd sa nestotožnil s právnym názorom žalovanej 2/, že aj keď je v zmluve uvedené, že vlastníci splnomocňujú správcu, aby vo svojom mene a na účet vlastníkov bytov uskutočňoval úkony spojené s vymáhaním vzniknutých nedoplatkov, zmluvu o postúpení pohľadávky mohla uzatvoriť z vyššie uvedených dôvodov Filbyt s.r.o., zastúpená žalovanou 2/, nakoľko oprávnenie uzatvárať takúto zmluvu nikde zo zmluvy o výkone správy ani zo zákona (§ 8d ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z.) nevyplýva. Preto zo zmluvy o postúpení pohľadávky malo vyplývať, že Filbyt s.r.o. nekoná za seba, ale jej konanie je konaním v mene a na účet žalovaného 1/, t. j. vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome č. súp. XXXX. Zmluva o postúpení pohľadávky je tak zmluvou medzi Filbyt s.r.o., zastúpenou žalovanou 2/ a Mestom Filakovo, takže pohľadávku mesta voči F. vo výške 685,09 eura nadobudla Filbyt s.r.o., nie vlastníci bytov a nebytových priestorov, preto nemohli nadobudnúť ani postavenie prednostného záložného veriteľa, ktorým sa po postúpení pohľadávky od Mesta Filakovo stala Filbyt s.r.o., ktorá v zmysle § 151ma ods. 10 Občianskeho zákonníka splnila za dlžníkov pohľadávku. Splnením konkrétnej pohľadávky na ňu prešli všetky práva k plnenej pohľadávke spolu s jej poradím. Z tohto dôvodu postavenie prednostného veriteľa nadobudla Filbyt s.r.o. na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, druhým v poradí záložným veriteľom bola žalobkyňa a tretím v poradí ostali vlastníci bytov a nebytových priestorov.

1.5. Vzhľadom na vyslovenie neplatnosti opakovanej dražby sa súd prvej inštalácie už nezaoberal prerozdelením výťažku dražby, nakoľko k vysloveniu neplatnosti dražby došlo z dôvodu nesprávne uplatneného poradia záložných veriteľov, teda záložný veriteľ v poradí 3 - žalovaný 1/ mal postavenie

prednostného veriteľa, a tým došlo k nesprávnemu rozvrhnutiu výťažku dražby a nebol dodržaný postup podľa § 151a ods. 3 Občianskeho zákonníka.

1.6. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), t. j. náhradu trov konania priznal žalobkyni, ktorá bola vo veci úspešná.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 21. júna 2022 sp. zn. 14Co/22/2022 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (I. výrok), rozhodol, že žalovaná 2/ je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov (II. výrok) a žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným 1/, 3/, 4/, 5/ nepriznal (III. výrok).

2.1. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvoláciu námietku žalovanej 2/ o oneskorene uplatnenom (prekludovanom) dôvode na vyslovenie neplatnosti dražby zo strany žalobkyne. V tejto súvislosti odkázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), konkrétne na uznesenie zo dňa 05. júna 2019 sp. zn. 8Cdo/58/2018 a uznesenie zo dňa 28. augusta 2020 sp. zn. 6Cdo/66/2019, ktoré bolo zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 9/2021, ktoré riešili otázku dodatočného uvádzania dôvodov neplatnosti dražby.

2.2. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalovanej 2/, že súd prvej inštancie sa nadbytočne zaoberal zmluvou o postúpení pohľadávok, nakoľko charakter v dražbe uspokojovanej (a zároveň jedinej uspokojenej) pohľadávky a ustálenie subjektu, ktorému takáto pohľadávka hmotnoprávne prislúchala a jeho poradie v rade záložných veriteľov je v konaní zásadné. Dobrovoľná dražba bola vykonaná dňa 20. januára 2016 na návrh žalovaného 1/, t. j. vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome súp. č. XXXX (v zastúpení správcom bytového domu spoločnosťou Filbyt s.r.o.) pre uspokojenie pohľadávky pôvodne prináležiacej Mestu Fiľakovo voči žalovaným 4/ a 5/ vo výške 685,09 eura, ktorú mesto zmluvne postúpilo spoločnosti Filbyt s.r.o. spolu s miestom záložného veriteľa v poradí záložných veriteľov, pôvodne podľa času registrácie záložných práv prináležiaceho Mestu Fiľakovo. Z uvedeného vyplýva, že v dobrovoľnej dražbe bola uspokojovaná pohľadávka hmotnoprávne prislúchajúca spoločnosti Filbyt s.r.o. vo výške 685,09 eura, pričom dražba bola uskutočnená na základe návrhu vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Návrh na vykonanie dobrovoľnej dražby pre uspokojenie konkrétnej pohľadávky vo výške 685,09 eura (pôvodne hmotnoprávne prislúchajúcej Mestu Fiľakovo) tak podával iný subjekt, než ktorému postupovaná pohľadávka prináležala, t. j. subjekt, ktorý postúpenou a v dražbe uspokojovanou pohľadávkou hmotnoprávne nedisponoval. V tejto súvislosti odvolací súd v bodoch 33. a 34. rozsudku poukázal na argumenty a právne závery uvedené vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom uznesení zo dňa 27. októbra 2020 sp. zn. 14Co/105/2019, v ktorom uzavrel, že prevádzaná pohľadávka hmotnoprávne neprislúcha vlastníkom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome súp. č. XXXX nachádzajúcom sa v okrese N. v obci a kat. úz. S., zapísanom na LV č. XXXX, keďže na týchto nebola prevedená (postúpená).

2.3. Žalovaná 2/ v odvolaní uviedla, že z vyjadrenia žalovaného 1/ je zrejmé, že vôľou zmluvných strán bolo, aby predmetnú pohľadávkou nadobudol prostredníctvom svojho správcu žalovaný 1/, a nie spoločnosť Filbyt s.r.o. Odvolací súd vyhodnotil danú argumentáciu len ako tvrdenie žalovanej 2/, nakoľko z označenia účastníkov právneho úkonu ani z jeho obsahu nevyplýva, že by zmluvné strany konali v mene a na účet iného subjektu, resp. inej osoby a rovnako z obsahu a prejavenej vôle účastníkov právneho úkonu nevyplýva, že by mal prevádzanú pohľadávkou nadobúdať iný subjekt, napr. žalovaný 1/. Takýto úmysel tvrdený žalovanou 2/, resp. vôľu zmluvných strán nemožno vyvodiť ani extenzívnym výkladom obsahu zmluvy, osvedčujúcej obsah právneho úkonu. Zo zmluvy o postúpení pohľadávky ako samostatného právneho úkonu, učiného inter partes medzi spoločnosťou Filbyt s.r.o. a Mestom Fiľakovo nevyplýva, že by označená právnická osoba ako samostatný subjekt právnych vzťahov konala pri uzatváraní zmluvy o postúpení pohľadávky v postavení správcu v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Takéto oprávnenie nevyplýva ani zo všeobecného poverenia správcu konať za vlastníkov bytov a nebytových priestorov pri výkone správy vyplývajúceho z § 8 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z., nakoľko uvedený úkon nespadá do vymedzenia evidenčných úkonov a úkonov spojených s uspokojovaním pohľadávok vlastníkov bytov a nebytových priestorov, resp. spojených s výkonom správy. Z totožného dôvodu uvedený právny úkon nespadá ani do rámca

právnych úkonov súvisiacich s výkonom správy v bytovom dome vymedzených zmluvou o výkone správy. Prejav vôle obsiahnutý v slovnom vyjadrení textu zmluvy o postúpení pohľadávky (a miesta v poradí záložných práv) je určitý, zrejímavý a jasný a nepripúšťa rozšírenie jeho účinkov na iné subjekty - fyzické alebo právnické osoby. Tvrdené plnomocenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov na uzatvorenie zmluvy o postúpení pohľadávok nevyplýva ani zo zmluvy o výkone správy zo dňa 07. decembra 2013 v znení dodatku zo dňa 27. mája 2014, nakoľko v zmysle uvedenej zmluvy vlastníci splnomocnili správcu na uskutočňovanie právnych úkonov spojených s vymáhaním vzniknutých nedoplatkov (ako to vyplýva z čl. III. bodu 10 zmluvy), t. j. správca bol splnomocnený na vymáhanie nedoplatkov vzniknutých nezaplatením úhrad za služby spojené s bývaním. Plnomocenstvo sa tak ani extenzívne nevzťahuje na nadobúdanie pohľadávok (od) iných subjektov z nesplnených dvojstranných záväzkových vzťahov (napr. neuhradených splátok kúpnej ceny bytu). Súd prvej inštancie preto dospel k správne mu záveru, že zmluva o postúpení pohľadávok zakladá, resp. upravuje práva a povinnosti len medzi spoločnosťou Filbyt s.r.o. a Mestom Filákov, v dôsledku čoho mestom postupovanú pohľadávku vo výške 685,09 eura nadobudla spoločnosť Filbyt s.r.o., nie vlastníci bytov a nebytových priestorov. Títo tak nemohli nadobudnúť ani postavenie prednostného záložného veriteľa titulom zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorou bolo zároveň postupované i miesto (poradie) Mesta Filákov v poradí záložných veriteľov.

2.4. Čo sa týka odvolacej argumentácie žalovanej 2/ o existencii zákonného záložného práva žalovaného 1/, ktoré by malo prioritné (prednostné) postavenie, odvolací súd citujúc § 154 a § 366 CSP poznamenal, že žalovaná 2/ túto námietku prvýkrát uplatnila až v odvolacom konaní, a preto má charakter neprípustnej novoty. Otázka okamihu vzniku zákonného záložného práva nebola v konaní pred súdom prvej inštancie zisťovaná ani dokazovaná, nakoľko dokazovanie v tomto smere nenavrhol vykonať žiadna zo sporových strán.

2.5. Odvolací súd zaujal stanovisko i k otázke zákonného záložného práva, pričom poukázal na § 15 ods. 1 zák. č. 182/1993 Z. z. a na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave z 18. júna 2012 sp. zn. 23Co/370/2011. Konštatoval, že v dražbe bola uspokojovaná pohľadávka pôvodne prislúchajúca Mestu Filákov, neskôr postúpená spoločnosti Filbyt s.r.o., existujúca z titulu nezaplatených mesačných splátok kúpnej ceny bytu podľa zmluvy o prevode vlastníctva bytu V485/03 z 09. apríla 2003 v celkovej sume 685,09 eura. Uvedená pohľadávka v čase návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby vlastními bytov a nebytových priestorov neprislúchala hmotnoprávne tomu, kto výkon dobrovoľnej dražby navrhol (t. j. vlastníkom bytov a nebytových priestorov), nakoľko tomuto subjektu nebola postúpená. Uvedená pohľadávka nemá charakter pohľadávky, na zabezpečenie ktorej vzniká ostatným vlastníkom bytov a nebytových priestorov zákonné záložné právo v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. V dražbe uspokojovaná pohľadávka je svojím charakterom pohľadávkou z nezaplatených kúpnej ceny bytu vyplývajúca z osobitného záväzkového vzťahu založenom na zmluve o prevode vlastníctva bytu medzi Mestom Filákov a manželmi F. a nie je pohľadávkou, ktorú zabezpečuje zákonné záložné právo v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov, nakoľko uvedení nie sú dvojstranným zmluvným vzťahom založenom na zmluve o prevode vlastníctva bytu nijako dotknutí. Opakovaná dobrovoľná dražba bola teda vykonaná na návrh vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorí nemali postavenie prednostného záložného veriteľa, bola vykonaná na uspokojenie pohľadávky, ktorá prislúchala spoločnosti Filbyt s.r.o., ktorá ako záložný veriteľ v registri záložných práv zapísaná nebola a zároveň navrhovateľ dražby nedisponoval existujúcou pohľadávkou, ktorá by mohla byť zabezpečená zákonným záložným právom. Dobrovoľná dražba tak bola vykonaná spôsobom, keď nebolo dodržané poradie záložných práv a výťažkom z dražby bola uspokojená výlučne pohľadávka, ktorá nebola zabezpečená prednostným záložným právom, bez čoho i len čiastočného uspokojenia ostatných záložných veriteľov.

2.6. Z uvedených dôvodov odvolací súd konštatoval vecnú správnosť záveru súdu prvej inštancie o neplatnosti dražby pre rozpor s § 151ma ods. 3 Občianskeho zákonníka a postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v jeho meritórnom výroku I. potvrdil.

2.7. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP. Stranou úspešnou v odvolacom konaní bola žalobkyňa. Odvolanie podala len žalovaná 2/, odvolací súd jej preto uložil povinnosť náhrady trov žalobkyne vzniknutých v odvolacom konaní a podľa § 257 CSP nepriznal žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným 1/, 3/, 4/ a 5/.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho podala dovolanie žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolatelka“) z dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP.

3.1. Na margo naplnenia dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 CSP poukázala na zmluvu o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej boli pohľadávky voči žalovaným 4/ a 5/ a citovala časť z rozsudku súdu prvej inštalácie (40. bod) a časť z rozsudku odvolacieho súdu (35. bod), v ktorých sa sudy touto zmluvou zaoberali, pričom dovocatelka s ich právnyimi názormi nesúhlasila. Argumentovala, že súd prvej inštalácie síce nevypočul Mesto Filakovo, ale z vyjadrenia žalovaného 1/ je zrejmé, že vôľou zmluvných strán bolo, aby postupovanú pohľadávku nadobudol žalovaný 1/ prostredníctvom svojho správcu, nie samotná spoločnosť Filbyt s.r.o., ktorá nemala žiadny dôvod na to, aby odkupovala pre seba predmetnú pohľadávku namiesto vlastníkov bytov a nebytových priestorov, v ktorých mene v tomto prípade ako správca konala. Spoločnosť Filbyt s.r.o. v postavení správcu pritom bola aj v zmluve o výkone správy v čl. III. ods. 10 splnomocnená, aby vo svojom mene a na účet vlastníkov bytov uskutočňovala všetky právne úkony spojené s vymáhaním vzniknutých nedoplatkov. Na základe uvedeného, ako aj z dôvodu vôle účastníkov zmluvného vzťahu (pričom každá z uvedených podmienok je spôsobilou pôsobiť autonómne) je nepochybné, že spoločnosť Filbyt s.r.o. konala pri uzatváraní predmetnej zmluvy o postúpení v postavení správcu, na jej uzatvorenie bola vlastníkmii bytov a nebytových priestorov splnomocnená v zmluve o výkone správy a uvedenú pohľadávku Mesta Filakovo nadobudol jej prostredníctvom žalovaný 1/. Spoločnosť Filbyt s.r.o. tak nikdy nenadobudla postavenie prednostného veriteľa na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, ale prednostným a aj zákonným záložným veriteľom bol žalovaný 1/. Dovocatelka v tejto časti dovolania poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 03. júla 2008 sp. zn. I. ÚS 242/07 a rozsudky najvyššieho súdu zo 16. decembra 2010 sp. zn. 3Cdo/226/2009 a z 28. decembra 2016 sp. zn. 2Obdo/18/2015.

3.2. Vo vzťahu k vade podľa § 420 písm. f) CSP dovocatelka namietala, že sudy nižších inštalácií neposkytli také odôvodnenie svojich rozhodnutí, ktoré by jasne a zrozumiteľne dalo odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Dostatočne sa nevysporiadali ani s opakovane napádanou skutočnosťou, že vôľou zmluvných strán v prípade zmluvy o postúpení pohľadávky bolo, aby túto od Mesta Filakovo nadobudol žalovaný 1/ a nie jeho správca.

3.3. V ďalšej časti dovolania dovocatelka poukázala na skutočnosť, že žalobkyňa v žalobe namietala len tri vady dobrovoľnej dražby, a to že (i) záložný veriteľ neoznámil žalobkyni ako záložnému veriteľovi výkon záložného práva, (ii) prevod predmetu dražby bez záložného práva a (iii) nesprávne rozdelenie rozvrhu výťažku. Tvrdila, že dobrovoľná dražba bola vykonávaná na základe prednostného záložného práva žalovaného 1/, ktorý bol zo zákona prvým v poradí na uspokojenie pohľadávok. Žalobkyňa by ako v poradí tretí záložný veriteľ nedosiahla uspokojenie čo i len časti svojej pohľadávky ani v prípade, ak by postúpenie pohľadávky mesta bolo len na správcu a nie na žalovaného 1/. Žalobkyňa preto v tomto konaní nedisponovala aktívnou legitimáciou, ktorú je súd povinný skúmať aj bez návrhu (rozsudok najvyššieho súdu z 29. júna 2010 sp. zn. 2Cdo/205/2009). Namietala, že sudy sa absolútne nevysporiadali s namietanou aktívnou vecnou legitimáciou žalobkyne.

3.4. S poukazom na uvedené dovocatelka navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštalácie zrušil a priznal jej náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že napadnutý rozsudok v dovolaním atakovaných častiach považuje za vecne správny, pričom v ňom nevzhliada existenciu uvádzaných dôvodov prípustnosti dovolania. Za dôvodné nepovažuje ani námietky dovocatelky, ktorými odôvodňuje danosť dovolacích dôvodov. V dovolaní absentuje najmä konkretizácia právnej otázky, ktorú dovolací súd údajne nesprávne (odchyľujúc sa od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu) vyriešil. Podľa presvedčenia žalobkyne sa dovolací súd veľmi podrobne, logicky a presvedčivo vysporiadal so všetkými, pre rozhodnutie vo veci podstatnými skutočnosťami, a to v bodoch 21. až 51. odôvodnenia napádaného rozsudku. Dovolanie preto navrhla odmietnuť ako procesne neprípustné a uplatnila si náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Žalovaný 1/ sa vo vyjadrení plne stotožnil s dôvodmi podaného dovolania. Má za to, že najvyšší súd by mal oba rozsudky súdov nižších inštalácií zrušiť a vec vrátiť na nové rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) advokátom zastúpená (§ 429 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod [§ 420 písm. f) CSP] zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. „zmätočnosť“ rozhodnutia) znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

7. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie a na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Dovolaiteľka namietla v dovolaní nedostatočné odôvodnenie rozsudkov okresného aj odvolacieho súdu a vychádzajúc z obsahu jej dovolania (§ 124 CSP; pozri nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 alebo sp. zn. I. ÚS 336/2019) aj nedostatky v procese hodnotenia dôkazov zasahujúce do jej práva na spravodlivý proces.

10. K výtku o nedostatku (riadneho) odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu aj súdu okresného treba uviesť, že (aj) z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú tiež právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Povinnosť súdu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 CSP a § 393 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal v argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 01. júla 2016 strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B,

Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

11. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov (poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávany nárok). Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu.

12. Hodnotenie dôkazov je činnosť, pri ktorej súd hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 základných princípov a § 191 ods. 1 CSP) znamenajúcej, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). Hodnotenie dôkazov totiž nemôže byť v rozpore so zákonným príkazom vyjadreným v § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku v miere spôsobilé postaviť konanie i jeho výsledok do pozície nespravodlivosti a neobjektívnosti (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 01. decembra 2015 sp. zn. III. ÚS 90/2015).

13. O vadách v procese dokazovania možno hovoriť, ak súd pri rozhodnutí vychádzal zo skutočnosti, pre ktorú nie je z vykonaných dôkazov podklad, alebo ak považoval určitú skutočnosť za základ svojho rozhodnutia úplne inak, ako vyplýva z vykonaného dokazovania, prípadne ak nezistil určitú podstatnú skutočnosť, ktorá bez ďalšieho z vykonaného dokazovania vyplýva.

14. Podstata relevantnej dovolacej argumentácie žalovanej 2/ smerovala k popretiu aktívnej legitímácie žalobkyne s odkazom na potrebu ustálenia správneho poradia záložných veriteľov vzhľadom na úmysel zmluvných strán postúpiť zmluvou z 30. septembra 2015 pohľadávku Mesta Filakovo ako postupcu voči U. F.Š. v sume 685,09 eura na žalovaného 1/ zastúpeného Filbyt, s.r.o.. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku napadnutého dovolaním vychádzal zo záveru, že navrhovateľom dobrovoľnej dražby vykonanej dňa 20. januára 2016 bol žalovaný 1/, t. j. vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome súp. č. XXXX, zastupovaní správcom bytového domu spoločnosťou Filbyt s.r.o. a dražba bola vykonaná pre uspokojenie pohľadávky pôvodne prináležiacej Mestu Filakovo voči žalovaným 4/ a 5/ vo výške 685,09 eura, zmluvne postúpenej (t. j. hmotnoprávne prislúchajúcej) spoločnosti Filbyt s.r.o. spolu s miestom záložného veriteľa v poradí záložných veriteľov. Dospel k záveru, že v dobrovoľnej dražbe bola uspokojovaná pohľadávka existujúca titulom nezaplatených mesačných splátok kúpnej ceny bytu podľa zmluvy o prevode vlastníctva bytu V485/03 z 09. apríla 2003 v celkovej sume 685,09 eura hmotnoprávne prislúchajúca spoločnosti Filbyt s.r.o.. Uvedená pohľadávka v čase návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby vlastníckmi bytov a nebytových priestorov neprislúchala tomu, kto výkon dobrovoľnej dražby navrhol (t. j. vlastníkom bytov a nebytových priestorov) a nemá ani charakter pohľadávky, na zabezpečenie ktorej vzniká ostatným vlastníkom bytov a nebytových priestorov zákonné záložné právo v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. Opakovaná dobrovoľná dražba bola teda vykonaná na návrh vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorí nemali postavenie prednostného záložného veriteľa, bola vykonaná na uspokojenie pohľadávky, ktorá prislúchala spoločnosti Filbyt s.r.o., ktorá ako záložný veriteľ v registri záložných práv zapísaná nebola a zároveň navrhovateľ dražby nedisponoval existujúcou pohľadávkou, ktorá by mohla byť zabezpečená zákonným záložným právom.

15. Dovolací súd poukazuje na obsah pripojenej fotokópie spisu sn. VDS: 90/2015 vedeného dovolateľom (č. l. 160 a nasl. súdneho spisu), z ktorej vyplýva, že podaním z 26. júna 2015 Vlastníci bytov a nebytových priestorov S. N. XXXX/XX vo S., zastúpení FILBYT s.r.o. na základe zmluvy o

výkone správy ako prednostný záložný veriteľ zo zákonného záložného práva v zmysle § 15 zák. č. 182/1993 Z. z. podali žalovanému 2/ návrh na vymáhanie pohľadávky a výkon záložného práva v zmysle § 1511 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre vymozenie pohľadávky z titulu neuhradených dlhov voči ostatným vlastníkom bytov a nebytových priestorov súvisiacich s výkonom správy, prevádzky, údržby a opráv spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, príslušenstva a pozemku, vrátane poskytnutých služieb súvisiacich s bývaním vo výške 7 535,83 eura (k 30. júnu 2015) vlastníkov bytu č. XX v bytovom dome súp. č. XXXX U. a Y. F.. Podaním zo 17. septembra 2015, doručeným žalovanému 2/ 18. septembra 2015 a 21. septembra 2015 si Mesto Filákov ako záložný veriteľ do dražby prihlásilo pohľadávku vo výške 685,09 eura z titulu nezaplatených mesačných splátok z kúpnej ceny bytu podľa zmluvy o prevode vlastníctva bytu V 485/03 z 09. apríla 2003 (č. l. 178 a č. l. 182 súdneho spisu) a dňa 30. septembra 2015 bola uzatvorená vyššie označená zmluva o postúpení pohľadávky. Z notárskej zápisnice sp. zn. N 26/2016, Nz 1627/2016, NCRls 1659/2016 zhotovenej dňa 20. januára 2016 JUDr. Jánom Šimovom, notárom v Lučenci obsahujúcej osvedčenie o vykonaní dobrovoľnej dražby (druhé kolo) vyplýva, že navrhovateľmi dobrovoľnej dražby boli Vlastníci bytov a nebytových priestorov S. N. XXXX/XX vo S. v zastúpení Filbyt s.r.o. Zápisnica obsahuje konštatovanie, že záložný veriteľ, ktorý po začatí výkonu záložného práva iným záložným veriteľom splní za dlžníka pohľadávku, na ktorej uspokojenie sa začal výkon záložného práva, nadobúda jej splnením všetky práva záložného veriteľa k tejto pohľadávke vrátane poradia rozhodujúceho na uspokojenie záložných práv. Predložené bolo potvrdenie Mesta Filákov o zaplatení odplaty za postúpenie pohľadávky postupníkom VIAM - dražobná spoločnosť s.r.o. postupcovi Mesto Filákov za postúpenie pohľadávky v sume 685,098 eura dňa 30. septembra 2015 v intenciách zmluvy o postúpení pohľadávky z 30. septembra 2015.

16. Dovolací súd na základe zhora uvedeného konštatuje, že z odôvodnení rozsudkov súdov nižších inštancií ani z nimi prezentovaných skutkových záverov nevyplyva, akým spôsobom vyhodnotili obsah pripojeného dražobného spisu najmä vo vzťahu k ustáleniu navrhovateľa dobrovoľnej dražby, pohľadávky, pre vymozenie ktorej bola dobrovoľná dražba vedená a poradiu záložných veriteľov z pohľadu, či je možné za navrhovateľa dobrovoľnej dražby považovať (aj) toho, kto si pohľadávku v dobrovoľnej dražbe (neskôr, ale počas dražobného konania postúpenú na iný subjekt) prihlási a takto prihlásenú (a postúpenú) pohľadávku považovať za pohľadávku, pre vymozenie ktorej je dobrovoľná dražba vedená a či ide/nejde o záložného veriteľa. Konštatované zároveň znamená, že konanie trpí dovolateľom uplatnenou vadou zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd potom zrušil (§ 449 ods. 1, 2 CSP) rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Na okraj dovolací súd poznamenáva, že dovolacia otázka v zmysle v dovolaní označeného ust. § 421 ods. 1 písm. a), c) CSP dovolateľom relevantným spôsobom vymedzená nebola. Navyše, v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (1Cdo/166/2017, 2Cdo/88/2017, 3Cdo/146/2018, 8Cdo/70/2017, 9Cdo/333/2020).

17. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.